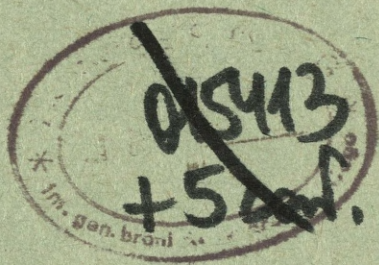

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
IM. GENERAŁA BRONI KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

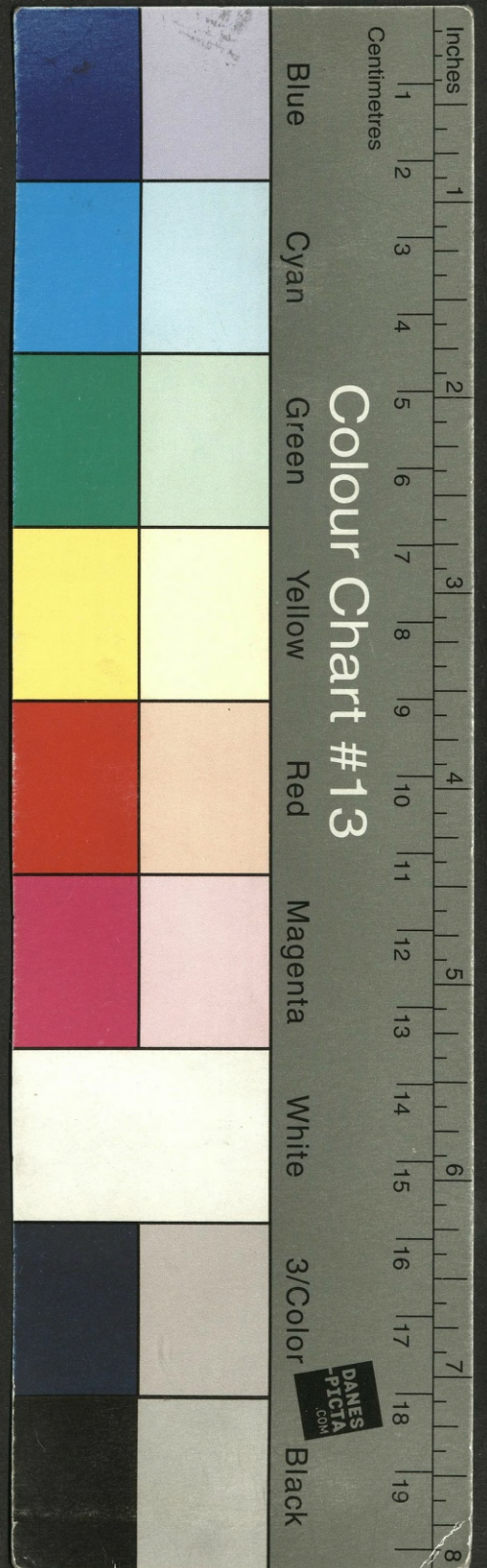
DO UŻYTKU
SŁUŻBOWEGO
~~TAJNE~~ 340
Egz. Nr .....

ZESZYT TAKTYCZNY
I(64)

~~039825~~

WARSZAWA
BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
1972 Archiwum Dziennik / Biuletyn / Kwartalnik
Nr ewid. 139825

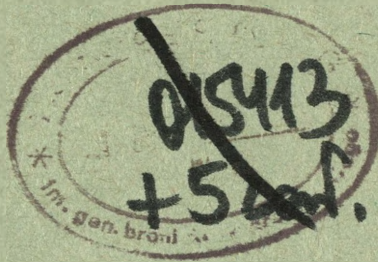
AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
IM. GENERAŁA BRONI KAROLA SWIERCZEWSKIEGO

DO UŻYTKU
SŁUŻBOWEGO

~~TAJNE~~

340

Egz. Nr.....

ZESZYT TAKTYCZNY
I(64)

~~039825~~

WARSZAWA NAUKOWA ASG WP

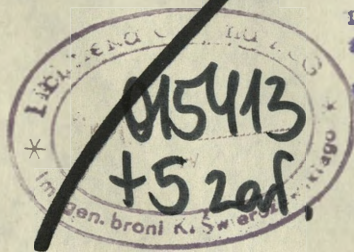
1972

BIBLIOTEKA Archiwum Dział. Sztabowych

Nr ewid.

~~1~~ 39825

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
IM. GENERAŁA BRONI KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

DO UŻYTKU
SŁUŻBOWEGO

T A J N E

Egz. Nr. 340

ZESZYT TAKTYCZNY

I(64)

Panel. pt 12657

OR

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP

Archiwum Działu Zbiórki Specjalnych

Nr ewid. 039825

W A R S Z A W A

1972

SPIS TREŚCI

Str.

Część pierwsza: Planowanie działań bojowych w pułku radiotechnicznym, ze szczególnym uwzględnieniem nalotu lotnictwa npla z małych wysokości (Rozwiązanie zadania zamieszczonego w Zeszytach Taktycznym Nr 4/58, 1971 r.)	5
1. Wnioski z analizy zadania	5
2. Decyzja dowódcy 16 prt OPK z godz. 8.00 16.5	7
3. Plan kompleksowego wykorzystania sił i środków pułku, ze szczególnym uwzględnieniem wykrywania i rozpoznawania celów powietrznych na małych wysokościach	9
Część druga: Organizacja lotniczego zabezpieczenia desantowania desantu taktycznego	11
1. Niektóre właściwości działań lotnictwa na korzyść desantu taktycznego	11
a) Wykorzystanie pułku śmigłowców średnich do przerzutu desantu taktycznego	12
b) Zadania wykonywane przez inne rodzaje lotnictwa na korzyść desantu taktycznego	15
c) Planowanie działań lotnictwa zabezpieczającego desantowanie desantu taktycznego	17
2. Założenie ogólne do tematu: Organizacja lotniczego zabezpieczenia desantowania desantu taktycznego	20

Załączniki:

Do części pierwszej:

Nr 1 — Wyposażenie samolotów przeciwnika w aparaturę radioelektronicznego rozpoznania i przeciwdziałania.

Nr 2 — Decyzja dowódcy 16 prt z godz. 8.00 16.5 (schemat).

Nr 3 — Plan kompleksowego wykorzystania sił i środków 16 prt, ze szczególnym uwzględnieniem wykrywania i rozpoznania celów powietrznych npla na małych wysokościach (schemat).

Do części drugiej:

Nr 1 — Położenie wojsk własnych i przeciwnika oraz sytuacja powietrzna o godz. 20.30 18.9.

The following information was obtained from the records of the Department of the Interior, Bureau of Land Management, regarding the land parcels described herein:

1. The land parcels described herein are situated in the County of [County Name], State of [State Name].

2. The land parcels described herein are owned by [Owner Name].

3. The land parcels described herein are subject to the following conditions:

- a) [Condition 1]
- b) [Condition 2]
- c) [Condition 3]

4. The land parcels described herein are subject to the following easements:

- a) [Easement 1]
- b) [Easement 2]

5. The land parcels described herein are subject to the following encumbrances:

- a) [Encumbrance 1]
- b) [Encumbrance 2]

Witness my hand and seal this [Date] day of [Month], [Year].

[Signature]

[Title]

[Address]

[City, State, ZIP]

[Phone Number]

[Fax Number]

[Email Address]

[Website]

CZĘŚĆ PIERWSZA

Mjr dypl. E. GRZESZEK

PLANOWANIE DZIAŁAŃ BOJOWYCH W PUŁKU RADIOTECHNICZNYM ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM NALOTU LOTNICTWA NIEPRZYJACIELA Z MAŁYCH WYSOKOŚCI

**(Rozwiązanie zadania zamieszczonego
w Zeszytcie Taktycznym Nr 4/58, 1971 r.).**

I. WNIOSKI Z ANALIZY ZADANIA

Z otrzymanego zadania wynika, że nieprzyjaciel wykorzystując środki napadu powietrznego prowadzi systematycznie rozpoznanie systemu radiolokacyjnego OPK od strony Morza Bałtyckiego. W lotach rozpoznawczych biorą udział najczęściej samoloty rozpoznawcze typu RB-66, EC-121 i RF-101, które z reguły wyposażone są w aparaturę rozpoznania radioelektronicznego i przeciwdziałania (załącznik nr 1). Loty takie nieprzyjaciel wykonuje na wysokościach od 200 do 5000 m. Należy się również liczyć z możliwością stosowania przez przeciwnika zakłóceń radioelektronicznych oraz naruszania przez lotnictwo npla granicy państwowej nad obszarem wód terytorialnych. W zaistniałej sytuacji należy przedsięwziąć wszelkie środki ostrożności podczas dokonywania manewru siłami i środkami oraz w czasie rozwijania środków radiolokacyjnych i łączności radiowej w poszczególnych pododdziałach radiotechnicznych. Szczególnie dotyczy to rozwijania posterunków na wybrzeżu morskim i dostrajania stacji radiolokacyjnych (dostrajanie RLS tylko wg ekwiwalentu anteny) oraz przegrupowywania sił i środków w dzień.

Pułk współdziałając z 14, 15, 17 prt ma kontynuować wykrywanie i rozpoznawanie nieprzyjaciela powietrznego oraz zabezpieczać działania bojowe 14, 15 i 43 plm OPK, 4 BAR OPK, 10 i 12 pa OPK mk oraz 9 pa OPK miesz., 5 sbzrcb oraz 2 brr na dotychczasowych zasadach, skupiając główny wysiłek na kierunkach północnym i północno-zachodnim. Ponadto pułk ma zrealizować przedsięwzięcia mające na celu obniżenie dolnej granicy pola radiolokacyjnego pierwszej warstwy wzdłuż wybrzeża morskiego do 100 m, a na pozostałym obszarze — do 200—300 m. W tym celu pułk otrzymuje dodatkowo sprzęt radiolokacyjny w liczbie trzech RLS P-15 N, jednego PRW-9 oraz trzech PRW-11, które należy odebrać o 18.00 16.5 ze stacji wylądowczej m. KARTUZY, oraz trzech zapasowych kompletów anten typu AMU-15 (Unża), które należy odebrać o 9.00 16.5 z okręgowej bazy zaopatrzenia m. TORUŃ.

Aby wykonać postawione zadanie, pułk musi dokonać częściowego manewru siłami i środkami średnio na odległość 60—120 km (dotyczy to wyłącznie przydzielonych stacji radiolokacyjnych).

Trasy przemarszu przydzielonego sprzętu nie zostały dotychczas określone, ponieważ użycie tych środków oraz ich ugrupowanie pozostawiono do mojej dyspozycji. W związku z tym należy dokonać wyboru tras przemarszu i przedstawić je do zatwierdzenia.

Z obecnego ugrupowania sił i środków pułku wynika, że dla osiągnięcia dolnej granicy pola radiolokacyjnego (od 100 m) wzdłuż wybrzeża morskiego i na pozostałym obszarze od 200 do 300 m część posterunków radiolokacyjnych należy przegrupować na pozycje zapasowe oraz zorganizować około dwóch RLP małej wysokości. Sprawy te należy omówić z moimi zastępcami i szefami służb podczas oceny położenia.

O ukompletowaniu nowych RLP oraz wyborze pozycji dla ich rozwinięcia mam zadecydować samodzielnie. W związku z powyższym planując zmiany w ugrupowaniu bojowym pułku należy brać pod uwagę potrzeby zabezpieczanych aktywnych środków OPK oraz możliwości osiągnięcia nakazanej dolnej granicy pola radiolokacyjnego. Ponadto należy przewidzieć zorganizowanie jednej lub dwóch grup rekonesansowych w celu wyboru pozycji dla nowych posterunków radiolokacyjnych.

Z otrzymanego zadania wynika, że stan osobowy pułku nie zostanie w najbliższym czasie uzupełniony. W związku z tym nowo organizowane pododdziały radiotechniczne należy ukompletować w ramach możliwości pułku.

Decyzję dotyczącą wykorzystania przydzielonego sprzętu radiolokacyjnego i dokonania zmian w ugrupowaniu bojowym pułku oraz plan kompleksowego wykorzystania sił i środków pułku mam przedstawić dowódcy 5 KOPK do zatwierdzenia o 8.00 16.5, natomiast przedsięwzięcia związane z manewrem i rozwijaniem sprzętu radiolokacyjnego oraz inne prace związane z wykonaniem powyższego zadania mam zakończyć do 14.00 21.5.

Obecnie jest godz. 9.30 15.5. Decyzję muszę powziąć najpóźniej do 19.00 lub 20.00. Wobec tego na wypracowanie decyzji mam około 9—10 godzin. Pozostały czas — do 8.00 16.5 — należy wykorzystać na opracowanie dokumentów potrzebnych do powzięcia decyzji oraz opracowania projektu planu kompleksowego wykorzystania sił i środków pułku, a także na przejazd do sztabu korpusu.

W związku z powyższym należy w pierwszej kolejności zrealizować następujące przedsięwzięcia:

1. Dokonać szczegółowej kalkulacji czasu.
2. Sprezycyzować zamiar wykorzystania przydzielonych środków radiolokacyjnych oraz dokonać zmian w ugrupowaniu bojowym pułku w celu obniżenia dolnej granicy pola radiolokacyjnego.
3. Udzielić wytycznych oficerom dowództwa i sztabu.

II. DECYZJA DOWÓDCY 16 prt OPK z godz. 8.00 16.5

Postawione przed pułkiem zadanie bojowe zdecydowałem wykonać w sposób następujący:

Pracę bojową w pułku radiotechnicznym do godz. 14.00 21.5 — realizować w oparciu o istniejące pododdziały radiotechniczne według dotychczasowych zasad i w nakazanej przez sztab 5 KOPK gotowości bojowej. Całość prac związanych z wykonaniem postawionego zadania zamierzam zrealizować w dwóch etapach. Etap pierwszy — od 9.00 16.5 do 12.00 20.5. Etap drugi — od 18.00.20.5 do 12.00 21.5.

Dotychczasowe ugrupowanie sił i środków pułku pozostaje w zasadzie bez zmian, z wyjątkiem RLP-562. Posterunek ten zdecydowałem przesunąć z zasadniczej pozycji rozwinięcia w rejonie m. RYPIN na pozycję zapasową — w rejon m. KOWALEWO. Powyższa korekta ugrupowania bojowego pułku umożliwi zlikwidowanie przerwy w polu radiolokacyjnym w tym rejonie i zapewni jego ciągłość od wysokości 300 m.

Z części przydzielonego sprzętu radiolokacyjnego — zorganizować dwie kompanie radiotechniczne — 53 i 72. 53 krt — wyposażać w stacje radiolokacyjne P-15 N i PRW-9; rozwinięta ona RLP-553 w rejonie m. CZOŁPINO, z zadaniem wykrywania i rozpoznawania obiektów powietrznych npla na małych wysokościach. Powyższy RLP zapewni wykrywanie obiektów powietrznych od wysokości 100 m. 72 krt — wyposażać w RLS P-15 N i PRW-11; rozwinięta ona RLP-572 na mierzei wiślanej w rejonie m. ŁYSICA, z zadaniem wykrywania i rozpoznawania obiektów powietrznych, nadlatujących z kierunku północnego, od wysokości 100 m.

Pozostały sprzęt radiolokacyjny zdecydowałem przydzielić:

- 52 krt: PRW-11 i jeden komplet anteny AMU-15 w celu zorganizowania małowysokościowego zestawu z posiadaną RLS P-15;
- 61 krt: jeden komplet anteny AMU-15 w celu dostosowania posiadanej RLS P-15 do wykrywania obiektów powietrznych npla od wysokości 100 m;
- 62 krt: PRW-11 — z zadaniem dostosowania go do prowadzenia obserwacji okrężnej na małych wysokościach;
- 71 krt: RLS P-15 N — z zadaniem wykrywania obiektów powietrznych npla na małych wysokościach;
- 7 brt (RLP-570): komplet anteny AMU-15 w celu dostosowania posiadanej RLS P-15 i jednego PRW-11 do prowadzenia obserwacji na małych wysokościach.

Ponadto w 6 brt (RLP-560) i 5 brt (RLP-550) — dostosować po jednym PRW-11 do prowadzenia obserwacji okrężnej na małych wysokościach. Wymienione wysokościomierze pracować będą w reżimie obserwacji okrężnej tylko w razie pojawienia się celów powietrznych na małych wysokościach.

Wykonanie powyższych przedsięwzięć umożliwi zorganizowanie ciągłego pola radiolokacyjnego od wysokości 100 m wzdłuż wybrzeża morskiego oraz w głąb rejonu obserwacji pułku do rubieży: JASTROWIE —

TUCHOLA — OLSZTYN, a na pozostałym obszarze — od wysokości 200—300 m.

Przewidziany manewr siłami i środkami pułku zdecydowałem wykonać w dwóch etapach.

W pierwszym etapie — pobrać przydzielony pułkowi sprzęt ze stacji wyładowniczej m. KARTUZY oraz z okręgowej bazy zaopatrzenia w m. TORUŃ.

Sprzęt będący w bazie zaopatrzenia w m. TORUŃ pobierze kierownik sekcji radiolokacji pułku. Dowódca 7 brt oraz dowódcy 52 i 61 krt wydzielią po jednym samochodzie gospodarczym wraz z niezbędną obsługą w celu szybkiego odbioru sprzętu i przetransportowania go do miejsc przeznaczenia.

Sprzęt będący na stacji wyładowniczej w m. KARTUZY odbierze grupa wydzielona ze sztabu pułku pod dowództwem mego zastępcy ds. radiolokacji i automatyzacji. Grupa ta zorganizuje obok stacji wyładowniczej punkt odbioru sprzętu. Kwatermistrz pułku zapewni dla tej grupy przydział materiałów MPS oraz środków żywnościowych. Zastępca ds. technicznych zabezpieczy punkt odbioru sprzętu pod względem technicznym. Zainteresowani dowódcy krt zgłoszą się po odbiór przydzielonego im sprzętu wraz z niezbędną liczbą ludzi i środkami transportu. Pobrane sprzęt dostarczą do miejsc przeznaczenia w nocy z 16.5 na 17.5. Pierwszy etap, łącznie z rozwijaniem sprzętu na wyznaczonych pozycjach, zdecydowałem zakończyć do 12.00 20.5.

W drugim etapie zamierzam przegrupować 62 krt na pozycję zapasową w dwóch rzutach, aby nie naruszyć ciągłości pola radiolokacyjnego w omawianym rejonie. Manewr zamierzam wykonać w nocy z 20.5 na 21.5. Drugi etap, łącznie z rozwijaniem sprzętu na wyznaczonej pozycji, zdecydowałem zakończyć do 12.00 21.5.

Do nowo organizowanych kompanii radiotechnicznych wydzielam ze stanu osobowego pułku po dwudziestu dwóch ludzi. W skład każdej krt wejdzie trzech oficerów, czterech podoficerów i piętnastu szeregowców.

Wyboru nowych pozycji dla rozwinięcia RLP-553 i 572 dokonają dwie grupy rekonesansowe, wydzielone ze składu sztabu pułku oraz sztabów 5 i 7 brt, w dniu dzisiejszym o 18.00. Pierwszą grupą dowodzić będzie mój zastępca ds. liniowych, a drugą — st. pomocnik szefa sztabu pułku. Grupy te w dniu 17.5 udzielią pomocy nowo zorganizowanym krt podczas rozwijania poszczególnych elementów ugrupowania bojowego.

Łączność zarówno przewodową, jak i radiową z nowo zorganizowanymi pododdziałami radiotechnicznymi pułk jest w stanie zapewnić posiadanymi środkami łączności.

Prace inżyniersko-saperskie na nowych pozycjach zdecydowałem prowadzić sukcesywnie przy użyciu etatowego sprzętu i ludzi z 5 i 7 batalionów radiotechnicznych.

Od 14.00 21.5 pułk będzie w stanie przystąpić do działania całością sił i środków.

U w a g a :

Decyzję dowódcy 16 prt OPK sformułowano tak, jak to ma miejsce w projekcie decyzji, którą dowódca pułku melduje przełożonemu. Jest rzeczą oczywistą, że dowódca pułku ogłaszając decyzję przed postawieniem zadań bojowych pododdziałom szerzej omówi taktyczną i techniczną stronę wykonania zadania. Oprócz tego poszczególni zastępcy i szefowie służb udzielą szczegółowych wyjaśnień co do sposobu i warunków wykonania manewru siłami i środkami, rozwijania sprzętu radiolokacyjnego na pozycjach i dostosowania go do wykrywania obiektów powietrznych na małych wysokościach oraz prowadzenia pracy bojowej. W opracowanym materiale przedstawiono tylko problemy wykorzystania przydzielonych środków radiolokacyjnych oraz dokonywania zmian w ugrupowaniu bojowym pułku w celu obniżenia dolnej granicy pola radiolokacyjnego. Rozwiązanie to należy traktować jako jeden z możliwych wariantów. Graficzne przedstawienie decyzji dowódcy 16 prt — patrz załącznik nr 2.

III. PLAN KOMPLEKSOWEGO WYKORZYSTANIA SIŁ I ŚRODKÓW PUŁKU, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM WYKRYWANIA I ROZPOZNAWANIA CELÓW POWIETRZNYCH NA MAŁYCH WYSOKOŚCIACH

Powyższy plan sporządza się na mapie w skali 1 : 500 000 przedstawiającej rejon obserwacji pułku. Na mapę wrysowuje się granice pułku, ugrupowanie bojowe pododdziałów pułku, ugrupowanie zabezpieczanych aktywnych środków OPK oraz rubież wprowadzenia lotnictwa myśliwskiego do walki. Ponadto na mapie zamieszcza się (w formie tabel lub opisów) możliwe warianty pracy poszczególnych RLP i RLS w zakresie wykrywania i rozpoznawania nieprzyjaciela powietrznego oraz zabezpieczenia działań aktywnych środków OPK. Plan kompleksowego wykorzystania sił i środków pułku przedstawiony w załączniku nr 3 należy traktować jako jedno z możliwych rozwiązań.

Załączniki :

1. Wyposażenie samolotów przeciwnika w aparaturę radioelektronicznego rozpoznania i przeciwdziałania.
2. Decyzja dowódcy 16 prt z godz. 8.00 16.5.
3. Plan kompleksowego wykorzystania sił i środków 16 prt, ze szczególnym uwzględnieniem wykrywania i rozpoznawania celów powietrznych npła na małych wysokościach.

WYPOSAŻENIE SAMOLOTÓW PRZECIWNIKA W APARATURĘ RADIOELEKTRONICZNEGO ROZPOZNANIA I PRZECIWDZIAŁANIA

Na samolotach rozpoznawczych typu RB-66 C mogą być zainstalowane różnego rodzaju urządzenia (aparatura) do prowadzenia działalności rozpoznawczej, pelengacyjnej i zakłóceńowej.

Mogą to być następujące urządzenia:

- 4 ALAS — do analizowania impulsów RLS;
- 4 APR-14 — do odbioru i analizy częstotliwości naziemnych stacji radiolokacyjnych;
- 10 ALT — do stosowania aktywnych zakłóceń naziemnych RLS, w tej liczbie:
  - 2 ALT-12 — do stosowania aktywnych zakłóceń w paśmie 300—500 MHz;
  - 1 ALT-16 — do stosowania aktywnych zakłóceń w paśmie 500—1000 MHz;
  - 2 ALT-13 — do stosowania aktywnych zakłóceń w paśmie 2500—2800 MHz;
  - 5 ALT-22 — do stosowania aktywnych zakłóceń w paśmie 2800—11 700 MHz;
- 4 ALA 6 — do pelengowania stanowisk rozwinięcia naziemnych RLS;
- 2 AJT — do stosowania aktywnych zakłóceń pokładowych celowników radiolokacyjnych;
- 4 ACJQ — do sygnalizacji w razie opromieniowania samolotu przez naziemną lub pokładową RLS;
- 4 AHA2 — do wewnętrznej łączności i magnetycznego zapisu sygnałów dźwiękowych.

Samolot EC-121 wyposażony jest w RLS typu AN/APS-70, której zasięg wykrywania wynosi około 370 km. Ponadto posiada on urządzenia do prowadzenia rozpoznania radioelektronicznego i stosowania zakłóceń. Samoloty tego typu przeznaczone są do prowadzenia rozpoznania radiolokacyjnego i naprowadzania myśliwców taktycznych na cele powietrzne i naziemne.

Samolot RF-101 posiada na swym pokładzie około sześciu aparatów fotograficznych, które umożliwiają wykonywanie zdjęć pionowych oraz skośnych (w perspektywie).

CZĘŚĆ DRUGA

Plk dr K. NOWAK

Plk dypl. Z. MALETKA

ORGANIZACJA LOTNICZEGO ZABEZPIECZENIA DESANTOWANIA DESANTU TAKTYCZNEGO

I. NIEKTÓRE WŁAŚCIWOŚCI DZIAŁAŃ LOTNICTWA NA KORZYŚĆ DESANTU TAKTYCZNEGO

Współczesne pole walki wymaga od oddziałów walczących dużej ruchliwości i manewrowości. Te wymagania stawiane wojskom na współczesnym polu walki zostały dość mocno podkreślone w pracy zbiorowej pt. „Strategia wojenna”, opracowanej pod redakcją marszałka Sokołowskiego: „Zdolność wojsk do szybkiego przegrupowania i realizowania zdecydowanego manewru winna przewyższać wszystko to, co zostało na tym odcinku osiągnięte w przeszłych wojnach”¹⁾.

Mając na uwadze powyższe stwierdzenie, uzyskanie przewagi nad przeciwnikiem w zakresie możliwości manewrowych własnych sił i środków jest niewątpliwie jednym z podstawowych warunków osiągnięcia powodzenia w działaniach bojowych tak na szczeblu taktycznym, jak i operacyjnym.

Zwiększenie manewrowości wojsk można osiągnąć poprzez dokonywanie szybkich przerzutów ludzi i środków materiałowych na zagrożone odcinki frontu lub na kierunki zarysowującego się powodzenia (dostawy amunicji, żywności i innych środków zaopatrzenia dla walczących oddziałów i związków taktycznych pierwszego rzutu) oraz poprzez stosowanie na szeroką skalę desantów powietrznych.

Wykonanie podanych wyżej zadań, szczególnie zaś wysadzenie desantów taktycznych, jest nie do pomyślenia bez masowego użycia lotnictwa transportowego, a zwłaszcza lotnictwa śmigłowego. Tak więc lotnictwo transportowe odgrywa we współczesnej walce i operacji bardzo istotną rolę i wszystko wskazuje na to, że w przyszłości jego rola jeszcze bardziej wzrośnie.

Z tych to właśnie przyczyn w ostatnim okresie zwraca się szczególną uwagę zarówno w armiach krajów socjalistycznych, jak i armiach naszych potencjalnych przeciwników na rozwój ilościowy i jakościowy lotnictwa transportowego, wypracowując jednocześnie i doskonaląc taktykę jego działania.

¹⁾ Marsz. W. D. Sokołowski: „Strategia wojenna”. Wyd. MON, 1964 r.

1. WYKORZYSTANIE PUŁKU ŚMIGŁOWCÓW ŚREDNICH DO PRZERZUTU DESANTU TAKTYCZNEGO

Możliwości wykonywania zadań bojowych przez pułk śmigłowców średnich albo po prostu możliwości taktyczne pułku (odpowiednik terminu „możliwości bojowe” stosowanego w odniesieniu do lotnictwa bojowego) można określić na podstawie szczegółowej analizy takich elementów, jak: możliwości udźwigu śmigłowców będących w wyposażeniu pułku odpowiednio do głębokości działań, możliwości wykonania zadań w określonym odcinku czasu (mobilność pułku), możliwość wykonywania zadań przez śmigłowce w trudnych warunkach atmosferycznych i w nocy i wreszcie — możliwości pokonywania obrony przeciwlotniczej nieprzyjaciela.

Udźwig pułku śmigłowców zależy od typów i liczby śmigłowców znajdujących się w wyposażeniu pułku, wymiarów kabiny i drzwi bagażowych, ilości zabieranego paliwa oraz warunków lotu. Maksymalny udźwig użyteczny śmigłowca Mi-8 wynosi 4000 kg. A zatem maksymalny udźwig użyteczny pułku śmigłowców o składzie 30 Mi-8 wyniesie 120 ton. Nie są to oczywiście możliwości załadowcze pułku w konkretnej sytuacji. Na podstawie maksymalnego udźwigu użytecznego pułku śmigłowców nie można jeszcze określić liczby śmigłowców niezbędnych do wykonania określonego zadania. Konieczne jest w tym celu ustalenie dopuszczalnej ładowności śmigłowców (zdolności załadowczej, gabarytów przewożonych ładunków) w konkretnej sytuacji.

Dopuszczalna ładowność śmigłowca w każdej sytuacji zależy od ilości zabieranego paliwa, a więc od długości trasy. Im krótsza trasa, tym większa jest (kosztem zmniejszenia ilości paliwa), dopuszczalna ładowność śmigłowców, i odwrotnie. Ponadto duże rozmiary (gabaryty) przewożonego sprzętu bojowego bądź innych ładunków (np. samochodów) mogą spowodować, że część śmigłowców pułku, mimo dużej dopuszczalnej ładowności, nie będzie w pełni obciążona (średnie obciążenie śmigłowca Mi-8 przy desantowaniu desantów taktycznych wynosi 2.500 kg). W takim przypadku możliwości załadowcze pułku śmigłowców nie będą odpowiadały dopuszczalnej normie załadowczej wszystkich śmigłowców pułku. Jeśli natomiast niektóre elementy przewożonego sprzętu bojowego ze względu na gabaryty nie zmieszczą się w kabynie bagażowej, to wówczas istnieje możliwość transportu tego sprzętu (śmigłowcem Mi-8 do 2,5 tony) na zewnętrznym podwieszeniu.

Jeśli chodzi o głębokość wykonywania zadań przez pułk śmigłowców, to jego możliwości w tym zakresie uzależnione są od usytuowania lotniska stałego bazowania, możliwości dotankowania paliwa na lotnisku (ładowisku) załadowczym oraz od zasięgu (w wypadku wykonywania zadań przewozowych nad własnym terytorium) lub rzeczywistego promienia działania śmigłowców znajdujących się w wyposażeniu pułku. Maksymalny zasięg lotu śmigłowca Mi-8 przy obciążeniu 3000 kg wynosi 425 km, a z dodatkowym zbiornikiem — 650 km. Promień taktyczny lotu śmigłowca mieści się w granicach 200—280 km. A zatem pułk śmigłowców wyposażony w śmigłowce typu Mi-8 może wykonywać

zadania przewozu wojsk, sprzętu bojowego i innych środków materiałowych nad własnym terytorium praktycznie na całą głębokość ugrupowania wojsk frontu oraz zadania desantowania wojsk (przy oddaleniu rejonu wyjściowego śmigłowców od linii frontu 40—50 km) na głębokość 130—160 km, czyli głębokość przekraczającą potrzeby i możliwości desantów taktycznych.

Czas wykonania zadań przez pułk zależy głównie od sprawnej organizacji pracy dowództwa i sztabu pułku oraz personelu technicznego, warunków odtwarzania gotowości bojowej (ilości dystrybutorów paliwowych i innych urządzeń), rodzaju przewożonego ładunku, prędkości lotu desantu śmigłowcowego itp. I tak czas załadowania ludzi do śmigłowca Mi-8 wynosi zaledwie kilka minut, natomiast sprzętu bojowego i środków materiałowych — od kilkunastu do kilkudziesięciu minut, zależnie od rodzaju sprzętu i sposobu ładowania. Podobnie kształtuje się czas wyładowania sprzętu. Czas tankowania jednego śmigłowca Mi-8 wynosi około 15 minut.

Jeśli przyjmiemy, że pułk śmigłowców dysponuje 15 dystrybutorami paliwa (po jednym na dwa śmigłowce), to na zatankowanie wszystkich śmigłowców pułku potrzeba około 45—50 min. (z tego 15—20 minut na dojazd dystrybutora do śmigłowca, rozwinięcie i zwinięcie węży), natomiast na odtworzenie gotowości bojowej pułku (na wykonanie tych wszystkich czynności, których nie można było wykonać podczas tankowania śmigłowców, np.: podwieszanie zasobników rakiet lub ładowanie KM) potrzeba około 1,5—2 godz. Tak więc jeżeli pułk śmigłowców otrzymał zadanie przetrzucenia taktycznego desantu powietrznego na tyły przeciwnika będąc w rejonie wyjściowym, to czas ten, licząc od momentu otrzymania sygnału wykonania zadania do powrotu pułku na własne lotnisko (przy założeniu, że rejon wyjściowy śmigłowców znajduje się w odległości ok. 40—50 km od linii frontu., a rejon ładowania — ok. 20—40 km²⁾ za linią frontu oraz że na załadowanie desantu potrzeba 30 minut, a na wyładowanie 15 min.), wyniesie orientacyjnie ok. 2 godz., natomiast licząc od momentu otrzymania sygnału wykonania zadania do osiągnięcia gotowości do wykonania zadania następnego — 3,5—4 godz.

W razie wykonywania zadań przewozu środków materiałowych nad własnym terytorium, czas ten z reguły jeszcze bardziej się wydłuży ze względu na dłuższy czas ładowania i znacznie dłuższe trasy lotu wymagające niekiedy tankowania śmigłowców na lotnisku (ładowisku wyładowniczym) docelowym.

Wychodząc z tych orientacyjnych norm można określić średnie natężenie działań dla pułku, które wynosi dwa do trzech lotów bojowych na dobę.

Śmigłowce Mi-8 mogą wykonywać zadania bojowe w trudnych warunkach atmosferycznych i w nocy — z pewnymi oczywiście ograniczeniami. I tak na przykład w dzień przyjmuje się dla pułku minimal-

²⁾ Ok. 20 km w działaniach konwencjonalnych oraz 30—40 km w warunkach użycia broni masowego rażenia.

ną podstawę chmur 100 m, widoczność — 2 km, prędkość wiatru — 15 m/sek, natomiast podczas lotów w nocy: podstawę chmur 250 m, widoczność — 2 km, prędkość wiatru — 10 m/sek. Ze względu na środki radiotechniczne znajdujące się w wyposażeniu śmigłowca Mi-8, mogą one wykorzystywać RPWN-y, radionamierniki naziemne, środki ubezpieczenia lotów i tym podobne urządzenia. Ponadto dobrze wyszkolone załogi śmigłowcowe mogą lądować w nocy nie mając środków UL, a korzystając wyłącznie z reflektora pokładowego pod warunkiem, że teren jest równinny i nie ma tam takich przeszkód, jak drzewa, słupy, linie wysokiego napięcia, wykopy itp., w przeciwnym razie przeszkody takie powinny być wcześniej oznaczone lub usunięte. Przy czym same lądowiska powinny być oznaczone czerwonym lub innym światłem, dobrze widocznym z góry. W warunkach nocnych lądowanie będzie się odbywać na mniejszej ilości lądowisk, a w związku z tym i czas wysadzenia desantu odpowiednio się wydłuży. Lądowanie odbywać się będzie kolejno zespołami (zespół śmigłowcowy składa się najczęściej z 2—3 kluczy, które w warunkach nocnych stosują zwiększone dwukrotnie odstępstwa i odległości między śmigłowcami przyjęte dla warunków dziennych) śmigłowców w następujący sposób: pierwszy zespół po wylądowaniu wylądowuje desant i natychmiast startuje, po jego wystartowaniu ląduje kolejny zespół itd. Przelot odbywa się na wysokości 50 m w stosunku do najwyższego przewyższenia na trasie przelotu.

Bardzo istotnym problemem podczas wykonywania zadań desantowania desantów taktycznych przez śmigłowce jest pokonywanie obrony przeciwlotniczej npla. Możliwości jej pokonywania własnymi środkami i siłami podczas wykonywania zadań na terytorium przeciwnika mogą być różne i zależą one głównie od tego, czy śmigłowce są uzbrojone, czy też nie. Śmigłowiec Mi-8 może mieć uzbrojenie składające się z KM 12,7 mm oraz czterech zasobników rakiet, każdy po 16 sztuk niekierowanych pocisków rakietowych S-5M lub S-5K. Śmigłowce uzbrojone mogą między innymi zwalczać skutecznie takie cele, jak armaty przeciwlotnicze, samobieżna broń przeciwlotnicza i punkty ogniowe broni maszynowej. W związku z tym śmigłowce uzbrojone mogą samodzielnie pokonywać strefę nasyconą naziemnymi środkami OPL npla, jednak współczynnik jej pokonania jest z reguły dużo niższy niż w lotnictwie bojowym. Mała prędkość śmigłowca Mi-8 (ok. 200 km/godz.) oraz jego obciążenie podczas przewozu desantu zmniejsza w znacznym stopniu jego możliwości manewrowe, co nie pozostaje bez znaczenia podczas atakowania celów naziemnych i dokonywania manewru w celu przeciwdziałania lotnictwu myśliwskiemu nieprzyjaciela. Dlatego też bez względu na to, czy śmigłowiec jest uzbrojony, czy też nie, przy wykonywaniu tego rodzaju zadań powinien on być ubezpieczony przez różne rodzaje lotnictwa, a mianowicie: lotnictwo rozpoznania taktycznego powinno dostarczyć danych o środkach OPL npla na trasie przelotu śmigłowców, jak również o sytuacji w rejonie desantowania desantu taktycznego, natomiast lotnictwo myśliwsko-szturmowe powinno zwalczać wykryte środki OPL npla na trasie przelotu desantu śmigłowcowego i w rejonie lądowania, a lotnictwo myśliwskie — osłaniać śmigłowce

i desant od chwili rozpoczęcia załadowania desantu, aż do jego wylądowania w rejonie działań. Szczególna rola osłony realizowanej przez lotnictwo myśliwskie uwidacznia się w okresie wylądowywania desantu, podczas którego śmigłowce i wojska desantu są narażone na uderzenia lotnictwa nieprzyjaciela.

2. ZADANIA WYKONYWANE PRZEZ INNE RODZAJE LOTNICTWA NA KORZYŚĆ DESANTU TAKTYCZNEGO

Jednym z ważniejszych zadań lotnictwa rozpoznania taktycznego jest rozpoznawanie przewidywanych rejonów wysadzenia desantów taktycznych oraz wykrywanie rejonów rozmieszczenia odwodów i środków OPL na kierunku przelotu desantu i w rejonie desantowania. Dostarczenie tych informacji sztabom planującym działania desantowe wpływa w dużej mierze na powodzenie wysadzenia desantu i dalsze jego działanie.

Wstępna decyzja co do użycia desantu taktycznego w danej operacji będzie podejmowana najczęściej na pół doby przed planowanym terminem lądowania desantu. Po powzięciu tej decyzji powinno nastąpić rozpoznanie obszarów, na których ma działać desant. Otrzymane wyniki rozpoznania pozwolą ostatecznie sprecyzować: rejon lądowania, trasy przelotu śmigłowców, siły dla zabezpieczenia ogniowego działań desantu, decyzję co do działań desantu po wylądowaniu oraz zakres wsparcia jego walki.

Z poprzednich rozważań wynika, że rejon lądowania desantu taktycznego będzie oddalony ok. 40—50 km od linii frontu. Zatem wstępna decyzja dotycząca desantowania powinna być powzięta odpowiednio wcześniej. Jeśli uwzględnimy zakładane tempo natarcia wojsk, to dojdziemy do wniosku, że rejon desantowania z chwilą przystąpienia do jego rozpoznania będzie się znajdował w odległości ok. 60—75 km od linii frontu. Oczywiście działalność rozpoznawcza nie może się ograniczyć tylko do wybranego miejsca lądowania desantu, lecz należy nią objąć obszar przyległy znajdujący się w promieniu ok. 30 km. Stąd wniosek, że obiekty, które powinny być rozpoznane w interesie desantu taktycznego, będą oddalone od linii frontu do ok. 100 km.

Charakter obiektów podlegających rozpoznaniu oraz właściwości taktyczno-techniczne samolotów rozpoznawczych wskazują na to, że do tego rodzaju zadań mogą być wykorzystywane samoloty typu SBLim-2R. Mając na uwadze obszar podlegający rozpoznaniu i możliwości załogi podczas jednego wylotu, zachodzi potrzeba wydzielenia do prowadzenia rozpoznania na korzyść desantu 4—6 samolotów. Jeśli na korzyść desantu śmigłowcowego mają być wykonywane uderzenia jądrowe, to wówczas zachodzi potrzeba wydzielenia dodatkowo 1—2 samolotów typu SBLim-1A do określenia współrzędnych uderzeń jądrowych wykonywanych za pomocą rakiet.

Mogą zaistnieć okoliczności, kiedy odstęp czasu między przeprowadzonym rozpoznaniem a desantowaniem będzie przekraczał 1,5—3 godz. Wiadomo, że częstotliwość zmian zachodzących na polu walki jest

bardzo duża. Taka sytuacja zmusza do przeprowadzenia dodatkowego rozpoznania na korzyść desantu na 0,5 do 1 godz. przed jego startem. Stąd wniosek, że siły niezbędne do prowadzenia rozpoznania na korzyść desantu należy zwiększyć prawie dwukrotnie.

Podstawowym sposobem zdobywania danych przez lotnictwo rozpoznania taktycznego dla potrzeb desantu śmigłowcowego jest rozpoznanie wzrokowe. Jest rzeczą pożądaną, aby rezultaty rozpoznania wzrokowego, a szczególnie miejsc lądowania desantu taktycznego, zostały potwierdzone przez rozpoznanie fotograficzne. Wyniki tego rozpoznania pozwalają bowiem na najwłaściwszy wybór miejsc przyziemienia śmigłowców.

Dane z rozpoznania powietrznego prowadzonego na korzyść desantu przekazywane są odnośnym sztabom drogą radiową przez załogi samolotów będących w powietrzu. Niezależnie od tego, po wylądowaniu śmigłowców wyniki rozpoznania przekazywane są za pomocą łączności przewodowej zainteresowanym sztabom wojsk lądowych i lotniczych. Rezultaty rozpoznania fotograficznego w postaci negatywu (suchej błony filmowej) bądź pojedynczych zdjęć lotniczych przekazywane są sztabowi pułku śmigłowców i sztabowi organizującemu desant.

Zabezpieczenie ogniowe desantu realizowane będzie przez lotnictwo myśliwsko-szturmowe lub lotnictwo myśliwsko-bombowe. Te rodzaje lotnictwa wykonywać mogą na korzyść desantu taktycznego następujące zadania:

- obezwładniać środki OPL (baterie PRK „Hawk”, artylerię kal. 40 mm i posterunki wykrywania oraz naprowadzania lotnictwa myśliwskiego);
- obezwładniać siłę żywą i środki ogniowe w rejonie desantowania;
- wspierać walkę desantu po lądowaniu.

W warunkach wojny jądrowej niektóre z wymienionych zadań mogą być wykonywane przez wojska raketowe.

Wykonując lot z małą prędkością śmigłowce przewożące desant mogą uniknąć rażenia raketami typu „Hawk”. Dlatego też wydawać by się mogło, że tego typu obiekty nie powinny być niszczone podczas lotu. Jednakże przelot śmigłowców z małą prędkością zwiększa prawdopodobieństwo ich rażenia przez gwintowane środki OPL npla. Ponadto zabezpieczenie desantu przez inne rodzaje lotnictwa wymaga obezwładnienia PRK „Hawk” na okres desantowania.

W przeciętnych warunkach w „korytarzu” przelotu śmigłowców i w rejonie desantowania trzeba będzie obezwładnić:

- 2—3 baterie PRK „Hawk”;
- 3—4 baterie aplot kal. 40 mm;
- 2—3 posterunki radiolokacyjne.

Mając na uwadze przyjmowane obecnie normy operacyjne, dla wykonania powyższych zadań potrzeba ok. czterech eskadr lotnictwa myśliwsko-szturmowego. Obezwładnienie środków OPL npla powinno być zakończone na kilka minut przed wejściem śmigłowców w strefę pola

wykrwywania stacji radiolokacyjnych npla lub w strefę ognia jego środków OPL.

Siły lotnictwa myśliwsko-szturmowego niezbędne do ogniowego przygotowania rejonu lądowania desantu zależą głównie od sytuacji w rejonie lądowania i charakteru obiektów przewidywanych do zwalczania przez lotnictwo myśliwsko-szturmowe. Natomiast na wsparcie walki desantu po lądowaniu, oprócz podanych wyżej czynników, wpływa przewidywany czas działań desantu po lądowaniu.

Taktyczny desant powietrzny będzie niewątpliwie narażony na oddziaływanie lotnictwa npla. Oddziaływanie to będzie różne w różnych etapach działań desantu. Zachodzi więc potrzeba osłony taktycznego desantu powietrznego przez lotnictwo myśliwskie od momentu załadowania aż do czasu wysadzenia desantu i odlotu śmigłowców nad własne terytorium.

W rejonie wyjściowym desant taktyczny będzie z reguły objęty osłoną organizowaną w ramach ogólnego systemu OPL wojsk armii.

W początkowej fazie lotu desantu śmigłowcowego, aż do możliwej rubieży wprowadzenia do walki lotnictwa npla, desant może być atakowany raczej przypadkowo. Wydaje się, że w tym okresie dla osłony desantu należy wydzielić 4—8 samolotów myśliwskich działających ze stref dyżerowania w powietrzu.

Główny wysiłek osłony desantu śmigłowcowego należy skupić począwszy od rubieży, na której npl może wprowadzać do walki swoje lotnictwo ze strefy dyżerowania w powietrzu. Należy więc mieć w powietrzu, w rejonie tej rubieży, własne samoloty myśliwskie. Samoloty te celowo jest wprowadzać do walki kolejno, kluczami z takim wyliczeniem, aby maksymalne możliwości naszych sił przypadły na moment lądowania desantu.

W okresie lądowania desantu taktycznego jest on bardzo czuły na uderzenia lotnictwa npla. W tym okresie npl może użyć do zwalczania desantu — w przeciętnych warunkach — do dwóch eskadr. Liczebność naszego lotnictwa myśliwskiego osłaniającego desant powinna być podobna.

W sumie więc do osłony desantu taktycznego potrzeba około trzech eskadr myśliwców. Siły te mogą być mniejsze, jeśli w ramach ogniowego przygotowania lądowania wykonane zostaną uderzenia na lotniska bazowania sił npla.

Desantowanie desantu taktycznego w sile batalionu piechoty wymaga stosunkowo dużych sił wszystkich rodzajów lotnictwa frontowego. Racjonalne wykorzystanie tych sił wymaga z kolei odpowiedniego zgrania ich wysiłku. Spełnienie tego warunku wymaga dobrej organizacji działań i współdziałania.

3. PLANOWANIE DZIAŁAŃ LOTNICTWA ZABEZPIECZAJĄCEGO DESANTOWANIE DESANTU TAKTYCZNEGO

Potrzeba uczestniczenia w desantowaniu śmigłowcowego desantu taktycznego różnych rodzajów lotnictwa wymaga, ażeby organizatorem tego rodzaju działań był sztab dysponujący możliwie wszechstronnym zabez-

pieczeniem bojowym desantu. Możliwości takie istnieją w sztabie armii, który dysponuje wysiłkiem różnych rodzajów lotnictwa.

Dowódca armii, podejmując decyzję użycia w operacji desantu taktycznego, powinien określić:

- cel działania desantu;
- skład desantu i czas desantowania;
- zadania desantu po lądowaniu;
- rejon wyjściowy desantu;
- transport powietrzny dla przerzutu desantu;
- siły do zabezpieczenia ogniowego działań desantu (w tym również — w razie potrzeby — broń jądrowa) i prowadzenia rozpoznania powietrznego na korzyść desantu.

Z treści decyzji dowódcy armii wynika, że zawiera ona sporo elementów typowo lotniczych. Stąd też w jej przygotowaniu powinni uczestniczyć oficerowie lotnictwa. Będą to oficerowie ze składu WSD DLSzR, grupy operacyjnej lotnictwa myśliwskiego oraz oficerowie sztabu pułku śmigłowców. Taki zespół jest w stanie rozwiązywać najbardziej skomplikowane problemy desantowania taktycznego desantu śmigłowcowego.

Przed powzięciem przez dowódcę armii decyzji dotyczącej użycia desantu taktycznego, dowódcy zespołów wydzielonych z WSD DLSzR, grupy operacyjnej DLM powinni przedstawić dowódcy armii możliwości zabezpieczenia działań desantu przez lotnictwo myśliwsko-szturmowe, rozpoznania taktycznego i myśliwskie. Natomiast przedstawiciel lotnictwa transportowego (śmigłowców) powinien przedstawić możliwości desantowania z punktu widzenia potrzeb transportu powietrznego. W istniejącym obecnie systemie dowodzenia lotnictwem koordynatorem działań ww. rodzajów lotnictwa przy armii jest dowódca DLSzR.

Decyzja dowódcy armii oraz ocena sytuacji ogólnej stanowią podstawę do opracowania planu lotniczego zabezpieczenia działań desantu taktycznego. Plan ten z reguły opracowywany jest w sztabie armii wspólnie z zainteresowanymi oficerami wojsk lądowych. Równolegle z opracowaniem tego planu organizuje się współdziałanie między poszczególnymi rodzajami lotnictwa oraz wojskami desantu. W czasie wykonywania tej czynności, obok wielu różnych problemów, niezmiernie ważne jest określenie czasu wykonania zadań przez poszczególne rodzaje lotnictwa, środki ogniowe (rakiety i artylerię) oraz wojska desantu. Dlatego problemy te kwalifikują się do rozwiązywania metodą planowania sieciowego.

Istnieje możliwość sporządzenia stosunkowo niedużym nakładem pracy — metodą planowania sieciowego — planu lotniczego zabezpieczenia desantowania desantu taktycznego. Plan taki bardzo precyzyjnie odzwierciedla wszelkie zależności czasowe, sygnalizuje przedsięwzięcia krytyczne i daje komunikatywny obraz dość skomplikowanego przedsięwzięcia, jakim jest organizacja działań desantu. Jeśli na grafie sieciowym zostaną opisane — nawet w sposób skrótowy — wszystkie czyn-

ności, wówczas staje się on pożytecznym dokumentem w zakresie kierowania działaniami lotnictwa biorącego udział w zabezpieczeniu działań desantu.

* * *

Desanty taktyczne przerzucane śmigłowcami na tyły przeciwnika na przyszłym polu walki będą zjawiskiem dość powszechnym. Jest to między innymi wyrazem nowoczesności działań. Desantowanie jest przedsięwzięciem skomplikowanym i wymagającym złożonego zabezpieczenia. Dlatego desantowanie dowolnego desantu nie może być organizowane żywiołowo, lecz musi być drobiazgowo zaplanowane i odpowiednio zabezpieczone.

Jedną z metod, która umożliwi realizację powyższego postulatu, jest planowanie sieciowe. Ponieważ metoda ta w planowaniu działań jest dotychczas mało popularna, postanowiliśmy ją w niniejszym zeszycie omówić.

II. ZAŁOŻENIE OGÓLNE
do tematu: **ORGANIZACJA LOTNICZEGO ZABEZPIECZENIA**
DESANTOWANIA DESANTU TAKTYCZNEGO

Mapy: 1 : 200 000 N-32 XIX, XX, XXI, XXII, XXIII,
XV, XVI, XVII, XXIII, XIX,
XXXI, XXXII, XXXIII, XXXIV, XXXV.

I.

1. Wojska Północnej Grupy Armii w dniach 17—18.09. prowadziły uporczywe walki obronne, głównie na kierunkach: SOLTAU, CLOPPENBURG oraz HAMELN, MÜNSTER.

Siły główne 1 KA NZ zostały rozbite i zniszczone na wschodnim brzegu rz. ŁABY. Pozostałe siły korpusu walczyły w międzyrzeczcu rz. ŁABY i WEZERY. 1 KA (H) poniósł duże straty w ludziach, sprzęcie i został odrzucony na rubież: BREMEN, VECHTA. Od wieczora 18.9 stwierdzono przesuwanie się odwodów nieprzyjaciela z terytorium HOLANDII w kierunku wschodnim oraz wyładunek pododdziałów wojsk brytyjskich w portach holenderskich. Wyładowująca się 3 D (WB) w portach HOLANDII przegrupowuje się w kierunku płd.-zach. GRO-NINGEN, natomiast 101 BP (H) — w kierunku ZWOLLE, LINGEN. Lotnictwo nieprzyjaciela izoluje rejon działań przed dopływem świeżych sił i wspiera walczące wojska 1 KA (N) i 1 KA (H).

2. Wojska Frontu Północnego prowadząc działania z użyciem broni chemicznej i jądrowej rozbiły zasadnicze siły nieprzyjaciela, a następnie przeszły do pościgu na kierunku: BASSUM, CLOPPENBURG, COEVORDEN. Armia Lotnicza i LBDZ skupiają główny wysiłek na kierunku działań 4 A, w celu stworzenia dogodnych warunków do wprowadzenia do bitwy wojsk 6 A.

II.

1. O godz. 20.30 18.9 dowódca 25 psm otrzymał ze sztabu AL telefonogram następującej treści: 25 pułk śmigłowców do godz. 7.30 9.9 ma wykonać desantowanie batalionu zmechanizowanego 17 DZ w rejonie HAREN. Rejon wyjściowy desantu — lądowisko 25 psm. Oś trasy lotu: WIZDESHAUSEN—BERSSEN. Miejsce lądowania po wykonaniu zadania zostanie podane dodatkowo. Dowódca 25 psm — przybyć o godz. 21.30 18.9 na WSD 4 A las płd.-zach. SYKE, w celu uzgodnienia spraw związanych z desantowaniem i organizacją zabezpieczenia przelotu desantu.

a. Most w m. HAREN osłania bateria artylerii przeciwlotniczej małego kalibru rozmieszczona na wschodnim brzegu rz. EMS. Ponadto arty-

lerię przeciwlotniczą nieprzyjaciela stwierdzono w rejonach: płn. CLOPPENBURG, płd. LONINGEN, płd. QUAKENBRUCH, płn. SOLGEL. Baterię „Hawk” stwierdzono w rejonie 16 km zach. m. VECHTA oraz jedną baterię w marszu po drodze CLOPPENBURG — KAYHANUSERFELD. Stacje radiolokacyjne typu AN/TPS1D wykryto w rejonach: 5 km płd. KIRCHHATTEN, 5 km zach. VISBEK. 3 DLT(NZ) i lotnictwo taktyczne (H) wspierają działania wojsk lądowych. Działają one grupami w składzie 8—10 samolotów, wykonując uderzenia na ugrupowanie wojsk 4 A i ich środki ogniowe. Lotnictwo myśliwskie npla osłania wojska z położenia dyżurowania na lotniskach oraz okresowego dyżurowania w powietrzu grupami w składzie 4—6 samolotów F-104G lub F-86 na wysokościach od 2 do 4 tysięcy metrów. W godzinach popołudniowych 18.9 stwierdzono dyżurowanie lotnictwa myśliwskiego npla w rejonie płd.-wsch. OLDENBURG.

- b. 4 A siłami 15 i 33 DPanc przechodzi do zdecydowanego pościgu w kierunku BASSUM, LONINGEN, MEPPEN w celu uniemożliwienia zorganizowanego wycofania sił nieprzyjaciela na rubież rz. EMS, uprzedzenia podchodzących z głębi odwodów npla w obsadzeniu tej rubieży, rozbicia ich w bojach spotkaniowych i do końca dnia 19.9 opanowania rejonu: SUSTRUM, WITMARSCHEN, SCHUDORF. Dla utrzymania wysokiego tempa natarcia i zabezpieczenia forsowania rz. EMS, 4 A o godz. 7.30 19.9 wysadza desant taktyczny w sile batalionu zmechanizowanego (ze składu 50 pz 11 DZ) w rejonie HAREN z zadaniem uchwycenia mostu i utrzymania go do czasu podejścia głównych sił 15 DPanc.
- c. Lotnictwo 1 AL i LBDZ od świtu 19.9 wykonuje uderzenia na nowo wykryte lotniska npla, podchodzące w głębi odwody operacyjne na kierunku: LEEUWARDEN, ASSEN i UTRECHT ENSCHEDE oraz na wyładowujące się wojska w portach HARLINGEN, IMUIDEN, HAGA. Lotnictwo myśliwskie 1 AL współdziałając z naziemnymi środkami OPL osłania wojska frontu, skupiając główny wysiłek na osłonie 4 A, a szczególnie 15 i 33 DPanc przechodzących do pościgu operacyjnego oraz na osłonie wysadzanego desantu taktycznego.
- d. 3/50 pz, stanowiący desant taktyczny, przybędzie w rejon bazowania 25 psm o godz. 2.30 19.9. Podział desantu:
- zgrupowanie nr 1 (grupa zabezpieczenia) — 30 ludzi i 3 samochody GAZ-69;
  - zgrupowanie nr 2 — 132 ludzi, 6 samochodów GAZ-69, 2 PMK-2, 6000 kg amunicji;
  - zgrupowanie nr 3 — 83 ludzi, 2 SPG i 5000 kg amunicji;
  - zgrupowanie nr 4 — 88 ludzi, 3 moździerze 120 mm, 6 samochodów GAZ-69 i 6000 kg amunicji.
- e. 25 psm zabezpiecza 1 plmsz (DLSzR) wysiłkiem 2 e/1 i 3 plrt wysiłkiem 1 e/1; osłona śmigłowców realizowana jest przez 9 plm (3 DLM) wysiłkiem 2 e/1.

III.

1. 25 pułk śmigłowców do godz. 18.00 18.9 odtworzył gotowość bojową; personel latający odpoczywa. Stan 25 psm o godz. 18.00 18.9 jest następujący: 28 śmigłowców Mi-8 i 2 śmigłowce SM-1 oraz 32 załogi personelu latającego.

2. Lądowisko 25 psm znajduje się w odległości 4 km na zachód od m. WALSRÖDE. Posiada trzy stoiska odległe od siebie od 3 do 4 km. Nawierzchnia lądowiska — trawiasta, o twardym gruncie, nie ogranicza startu i lądowania śmigłowców z maksymalnym obciążeniem.

3. 1 DLSzR w godzinach popołudniowych 18.9 otrzymała uzupełnienie w sprzęcie i ludziach i o godz. 20.00 18.9 stan jej jest następujący: 1 i 2 plmsz mają po 32 samoloty Lim-6bis; 3 plrt — 9 MIG-21R, 10 Lim-2A i 11 Lim-1A. Bazowanie dywizji — jak na szkicu nr 1. Wszystkie oddziały 1 DLSzR o 20.00 18.9 osiągnęły gotowość bojową nr 3.

4. Przewidywana pogoda na dzień 19.9: zachmurzenie 2—4/10 przez chmury kłębiaste o podstawie 1200—1500 m i grubości 200—1000 m. Wiatr wschodni o prędkości 3—4m/sek. Widoczność 10—12 km. Świt — 5.02, zmrok — 18.53.

VI.

Praca do wykonania:

Przestudiować założenie i sytuację na mapie, powziąć decyzję dotyczącą lotniczego zabezpieczenia desantowania desantu taktycznego, wyrazić ją graficznie na mapie oraz opracować model sieciowy lotniczego zabezpieczenia desantowania desantu taktycznego.

Załączniki:

Schemat nr 1 — Położenie wojsk własnych i przeciwnika oraz sytuacja powietrzna o godz. 20.30 18.9.

Wydrukowano w 360 egz.

Egz. Nr 1—360 Kanc. Tajna ASG

Wykonał ON

Druk. ASG — Nr z. 62 (01641/WW)

356.92 Radiotechniczne zabezpieczenie działań bojowych ASG
GRZESZEK E.: **Planowanie działań bojowych w pułku radiotechnicznym, ze szczególnym uwzględnieniem nalotu lotnictwa npla z małych wysokości.** Zeszyt Taktyczny 1972, nr 1, str. 5, schem. 2.

W opracowaniu niniejszym przedstawiono decyzję dowódcy pułku radiotechnicznego dotyczącą wykorzystania przydzielonych dodatkowo środków radiolokacyjnych oraz dokonania poprawek w ugrupowaniu pułku w celu obniżenia dolnej granicy pola radiolokacyjnego. Przedstawiono też jeden z możliwych wariantów planu kompleksowego wykorzystania sił i środków prł, ze szczególnym uwzględnieniem wykrywania i rozpoznania środków napadu powietrznego na małych wysokościach oraz zabezpieczenia działań aktywnych środków OPK.

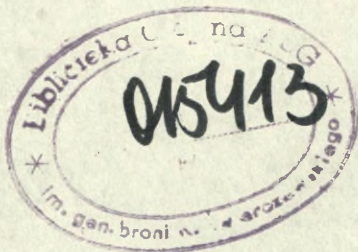
St. S. 1/17/ON ASG/72
1/9/72

355.133.61 Taktyczne działania powietrznodesantowe ASG
355.786.3

NOWAK K., MALETKO Z.: **Organizacja lotniczego zabezpieczenia desantowania desantu taktycznego.** Zeszyt Taktyczny 1972, nr 1, str. 11, schem. 1.

W części teoretycznej ćwiczenia omówiono właściwości działań poszczególnych rodzajów lotnictwa wykonujących zadania bojowe na korzyść śmigłowcowego desantu taktycznego. W założeniu do ćwiczenia przyjęto desantowanie przez śmigłowce desantu powietrznego w składzie batalionu zmechanizowanego bez sprzętu ciężkiego. Przelot i lądowanie desantu są zabezpieczone przez lotnictwo myśliwskie, myśliwko-szturmowe i rozpoznania taktycznego. Zadania taktyczne zamierza się rozwiązać metodą planowania sieciowego.

St. S. 2/ON ASG/72
2/72

Stępczyński

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
BIBLIOTEKA
Archiwum

139825

Część opisowa do załącznika nr 3
do części pierwszej

T A J E M N I C
Egz.nr...

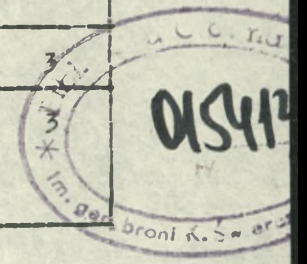
Podział zadań pomiędzy pododdziały radiotechniczne /w pododdziałach pomiędzy poszczególne RIS/
w warunkach zmasowanych nalotów npla powietrznego na różnych wysokościach - wariant

nr pododdz. /nr RLP/	Zadania dla pododdziału	Typ RIS	Zadania dla poszczególnych RIS	Przy nalocie celów powietrznych, na małych i średnich wysokościach z kierunku zachodniego			Przy nalocie celów powietrznych na małych i średnich wysokościach z kierunku północnego		
				Sektor odpowiedzialności	Skala wskaźnika /km/	Liczba obrotów anteny na minutę	Sektor odpowiedzialności	Skala wskaźnika /km/	Liczba obrotów anteny na minutę
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
5 brt /RIP- -550/	Prowadzi wykrywanie i rozpoznanie npla powietrznego na małych, średnich, dużych i stratosferycznych wysokościach oraz zapewnia przyrządowe naprowadzanie samolotów myśliwskich z 14 plm. Szczególną uwagę zwraca na kierunki północno - zachodni i zachodni. Ponadto batalion zapewnia dopływ informacji o sytuacji powietrznej 4 BAR OPK oraz 2 brt.	P-35 PRW-11	Obserwacja okrężna na wszystkich wysok. oraz zabezpieczenie przyrządowego naprowadzania IM.	-	200 lub 370	6	-	200 lub 370	6
		P-35 PRW-11	- " - " - " -	-	- " -	- " -	-	- " -	- " -
		P-14 P-12	Obserwacja okrężna na wysok. średnich, dużych i stratosferycznych	od 210° do 25°	400 lub 600	3 lub 6	od 260° do 70°	400 lub 600	3 lub 6
		P-15	Obserwacja okrężna na małych wysokościach	od 210° do 25°	100 lub 200	3	od 260° do 70°	100 lub 200	3
		PRW-11	Okresowo wykorzystywany do prowadzenia rozpoznania na małych wysok. w reżimie okrężnej obserwacji. /Kąt położenia anteny 20°/	- " -	100	4	- " -	100	4
51 krt /RIP- -551/	Prowadzi wykrywanie i rozpoznanie npla powietrznego na małych, średnich, dużych i stratosferycznych wysok., ze szczególnym uwzględnieniem kier. północnego i pñ.-zach. Zabezpiecza wskaźnikowe naprowadz. IM z lotniska LEBORK.	P-35 PRW-11	Obserwacja okrężna na wysok. średnich, dużych i stratosferycznych oraz wskaźnikowe zabezpieczenie naprowadzania IM z lotniska LEBORK	-	200 lub 370	3 lub 6	-	200 lub 370	3 lub 6
		"Jawor" "Bogota"	Obserwacja okrężna na małych i średnich wysok. oraz wskaźnikowe zabezpieczenie naprow. IM z lotniska LEBORK	od 190° do 10°	100 lub 200	3 lub 6	od 250° do 70°	100 lub 200	3 lub 6

BIBLIOTEKA
Archiwum
Nr e

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
52 krt /RIP-552/	Prowadzi wykrywanie i rozpoznanie npla powietrznego na małych, średnich i dużych wysokościach, ze szczególnym uwzględnieniem kierunków północnego i północno-zach., zabezpiecza wskaźnikowe naprowadzanie IM z lotniska WEJHEROWO	P-15 PRW-11	Zestaw przeznaczony wyłącznie do prowadzenia rozpoznania na małych wysokościach /obserwacja okrężna/.	od 210° do 30°	100	3	od 280° do 95°	100	3
		"Jawor" "Bogota"	Obserwacja okrężna na średnich i dużych wysokościach. Wskaźnikowe zabezpieczenie naprowadzania IM.	-	100 lub 200	3 lub 6	- " -	100 lub 200	3 lub 6
53 krt /RIP-553/	Prowadzi wykrywanie i rozpoznanie npla powietrznego na małych wysokościach, ze szczególnym uwzględnieniem kierunków północnego i północno-zach.	P-15 PRW-9	Małowysokościowy zestaw przeznaczony wyłącznie do wykrywania i rozpoznania npla powietrznego na małych wysokościach. Obserwacja okrężna.	od 220° do 20°	100	3	od 260° do 60°	100	3
6 brt /RIP-560/	Prowadzi wykrywanie i rozpoznanie npla powietrznego na wszystkich dostępnych wysokościach, ze szczególnym uwzględnieniem kierunków zachodniego i północnego. Batalion zabezpiecza przyrządowe naprowadzanie samolotów myśliwskich 15 plm. Ponadto zapewnia dopływ informacji o sytuacji powietrznej SD 9 pa OPK miesz. i 12 pa OPK mk.	P-35 PRW-11	Obserwacja okrężna na wszystkich wysokościach oraz zabezpieczenie przyrządowe naprowadzania IM.	-	200 lub 370	3 lub 6	-	200 lub 370	6
		P-14 P-12	Obserwacja okrężna na wysokościach dużych i stratosferycznych. Na pozostałych wysokościach - w zależności od potrzeb.	od 190° do 350°	400 lub 600	3 lub 6	W zależności od potrzeb		
		"Jawor" "Bogota"	Obserwacja okrężna na małych i średnich wysokościach. Wskaźnikowe zabezpieczenie naprowadzania IM z lotniska MROCZA.	- " -	100 lub 200	3 lub 6	W zależności od potrzeb		
		PRW-11	Okresowo wykorzystywany do prowadzenia rozpoznania na małych wysokościach w reżimie okrężnej obserwacji. W pozostałych wypadkach - w zależności od potrzeb.	od 190° do 360°	100	4	W zależności od potrzeb		
61 krt /RIP-561/	Prowadzi wykrywanie i rozpoznanie npla powietrznego na małych i średnich wysokościach, ze szczególnym uwzględnieniem kierunków zachodniego i północnego.	P-15 PRW-9	Prowadzi wykrywanie i rozpoznanie npla powietrznego na małych wysokościach /obserwacja okrężna/.	od 200° do 10°	100	3	od 280° do 80°	100	3
		"Jawor" "Bogota"	Obserwacja okrężna na małych i średnich wysokościach, na pozostałych w zależności od potrzeb.	od 200° do 10°	100 lub 200	3 lub 6	W zależności od potrzeb		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
62 krt /RIP- 562/	Prowadzi wykrywanie i rozpoznanie npla powietrznego na małych, średnich i dużych wysokościach oraz zabezpiecza wskaźnikowe naprowadzanie samolotów myśliwskich 15 plm z lotniska CHELMZA.	"Jawor" "Bogota"	Praca w zależności od potrzeb. Wskaźnikowe zabezpieczenie naprowadzania IM z lotniska CHELMZA.	W zależności od potrzeb					
		"Jawor" "Bogota"	- " - - " -	- " -	- " -	- " -	- " -	- " -	
		PRW-11	Praca w reżimie okrężnej obserwacji na małych wysokościach; kąt położenia anteny +20°.	-	100	4	-	100	4
7 brt /RIP- -570/	Prowadzi wykrywanie i rozpoznanie npla powietrznego na wszystkich wysokościach, ze szczególnym uwzględnieniem kier. pñ.-zach. Zabezpiecza przyrządowe naprowadzanie samolotów z 43 plm. Ponadto zapewnia dopływ w informację o sytuacji powietrznej 10 pa OPK mk oraz 5 sbzrcb.	P-35 PRW-11	Praca w zależności od potrzeb oraz zabezpieczenie przyrządowe naprowadzania IM.	-	200 lub 370	6	-	200 lub 370	6
		"Jawor" "Bogota"	Obserwacja okrężna na średnich i dużych wysokościach oraz wskaźnikowe zabezpieczenie naprowadzania IM z lotniska PASLEK.	od 190° do 350°	100 lub 200	3 lub 6	od 240° do 30°	100 lub 200	3 lub 6
		P-15 PRW-11	Obserwacja okrężna wyłącznie na małych wysokościach.	- " -	100	3	- " -	100	3
71 krt /RIP- -571/	Prowadzi wykrywanie i rozpoznanie npla powietrznego na wszystkich wysokościach, ze szczególnym uwzględnieniem kierunków zachodniego i pñ. Zabezpiecza wskaźnikowe naprowadzanie samolotów 43 plm z lotniska PELPIN.	P-35 PRW-11	Praca w zależności od potrzeb oraz wskaźnikowe zabezpieczenie naprowadzania IM z lotniska PELPIN.	-	200 lub 370	3 lub 6	-	200 lub 370	3 lub 6
		"Jawor" "Bogota"	Obserwacja okrężna na małych, średnich i dużych wysokościach. Zabezpieczenie naprowadzania w zależności od potrzeb.	od 200° do 20°	100 lub 200	3	od 280° do 70°	100 lub 200	3
		P-15	Obserwacja okrężna wyłącznie na małych wysokościach.	od 200° do 20°	100	3	od 280° do 70°	100	
72 krt /RIP- 572/	Prowadzi wykrywanie i rozpoznanie npla powietrznego na małych wysokościach, ze szczególnym uwzględnieniem kierunków północnego i pñ.-zachodniego.	P-15 PRW-9	Prowadzi pracę bojową w reżimie okrężnym na małych wysokościach; może być wykorzystany do naprowadzania IM.	-	100	3	od 250° do 60°	100	

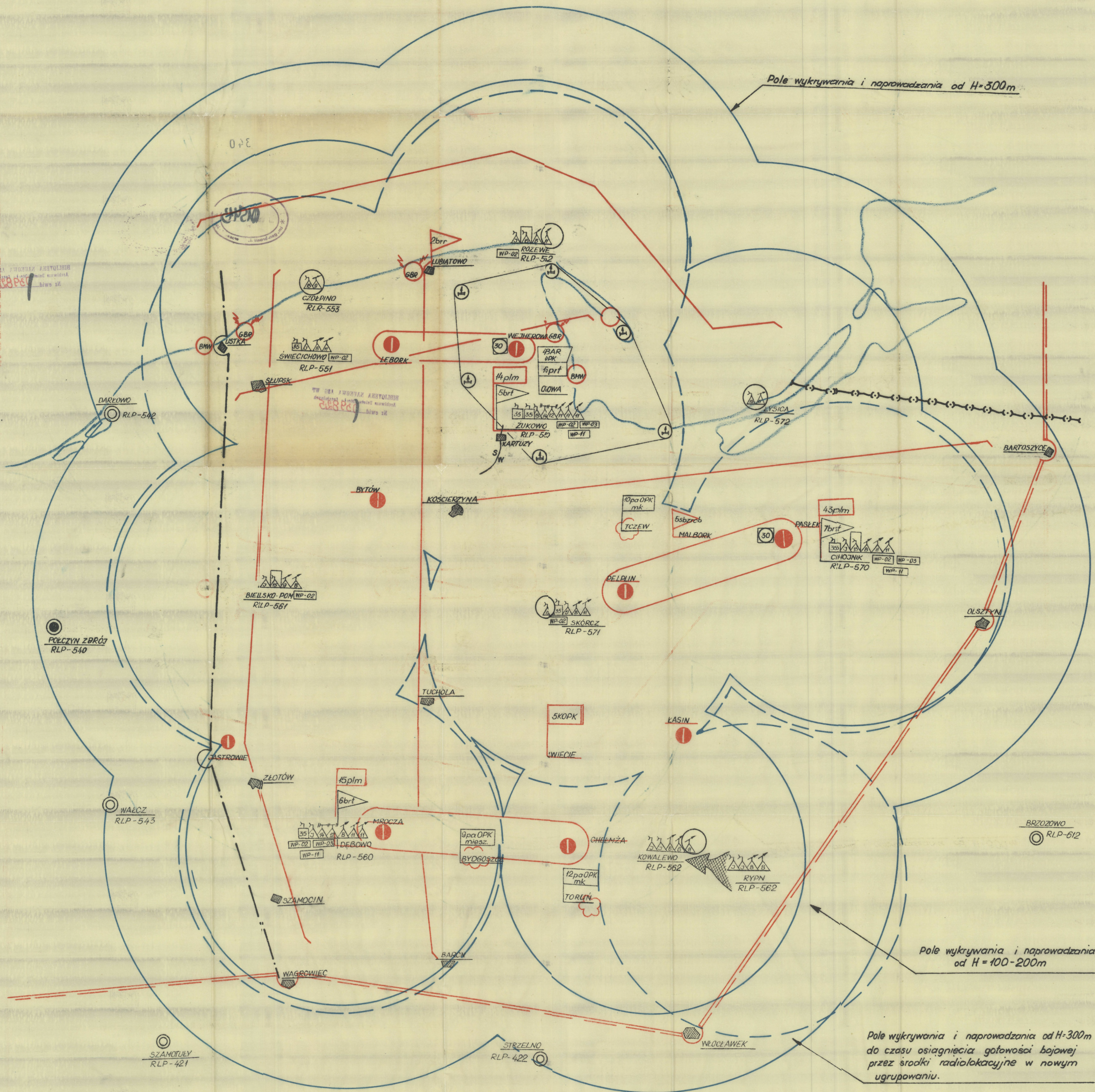
Wyk. w 360 egz.

Egz. nr 1-360-bibl.tajna

Wyk. ON

Druk ASG nr z.62/01642/WW.

DECYZJA DOWÓDCY 16prt Z GODZ. 8.00 16.5

Pole wykrywania i naprowadzania od H=300m

Pole wykrywania i naprowadzania od H=100-200m

Pole wykrywania i naprowadzania od H=300m do czasu osiągnięcia gotowości bojowej przez środki radiolokacyjne w nowym ugrupowaniu.

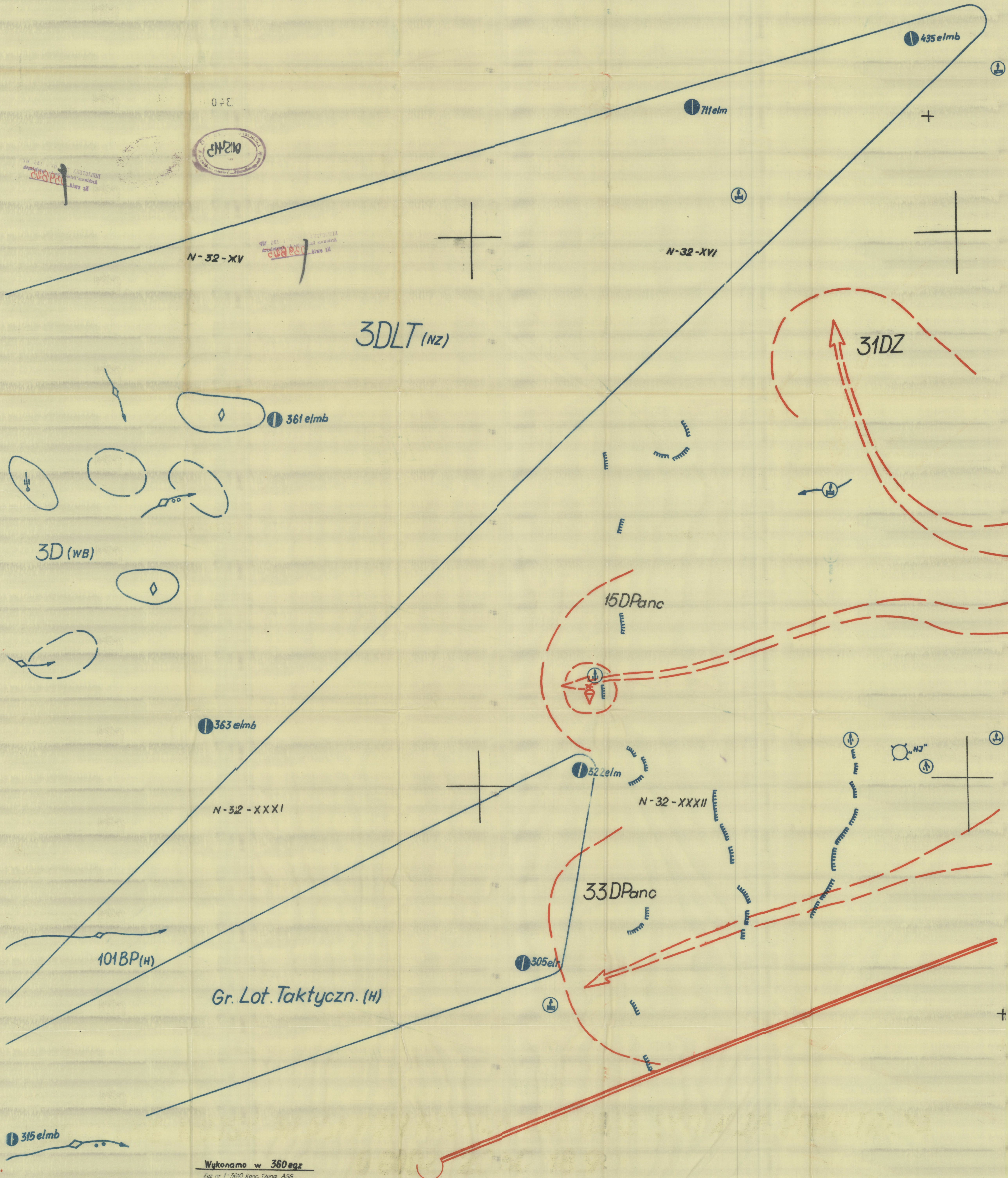
Legenda

- przydzielony sprzęt radiolokacyjny przystosowany do wykrywania obiektów powietrznych na małych wysokościach.
- RLS P-15 z dodatkowym kompletem antenowym AMU-15 „UNZA”.

+

POŁOŻENIE WOJSK WŁASNYCH I PRZECIWNIKA ORAZ SYTUACJA POWIETRZNA O GODZ. 20.30 18.9

ARKUSZ NR 1
do poz. 01643/ww

Wykonano w 360 egz
 Egz nr 1-3610 Konce. Tajnia ASB
 Oprac. D. N!
 Druk ASB Nr-z. 62 (01643/ww)
 Rzg. N.S. dn. 5.07.1972r

N-32-XXI

N-32-XXII

N-32-XXIII

TAJNE

Egz nr.....
Nr ks. 01643/ww

Załącznik nr 1 do części drugiej

ARKUSZ NR 2

7DZ(NZ)

N-32-XVII

N-32-XVIII

N-32-XIX

6F-1046
okresowo
1DZ(H)
H. 42 BZ

10splmb
od 5.00 19.9

31DZ

1plmsz

2plmsz

RPWN-16

9plm
świt 19.9

4A
NSD
IDLszR

15DPanc

3/50pz
od 2.30 19.9

3plrt

RPWN-33

33DPanc

4DZ(H)
13BZ, 41BPanc

N-32-XXXIII

N-32-XXXIV

50pz

IDLszR
3plrt
od 8.00 19.9

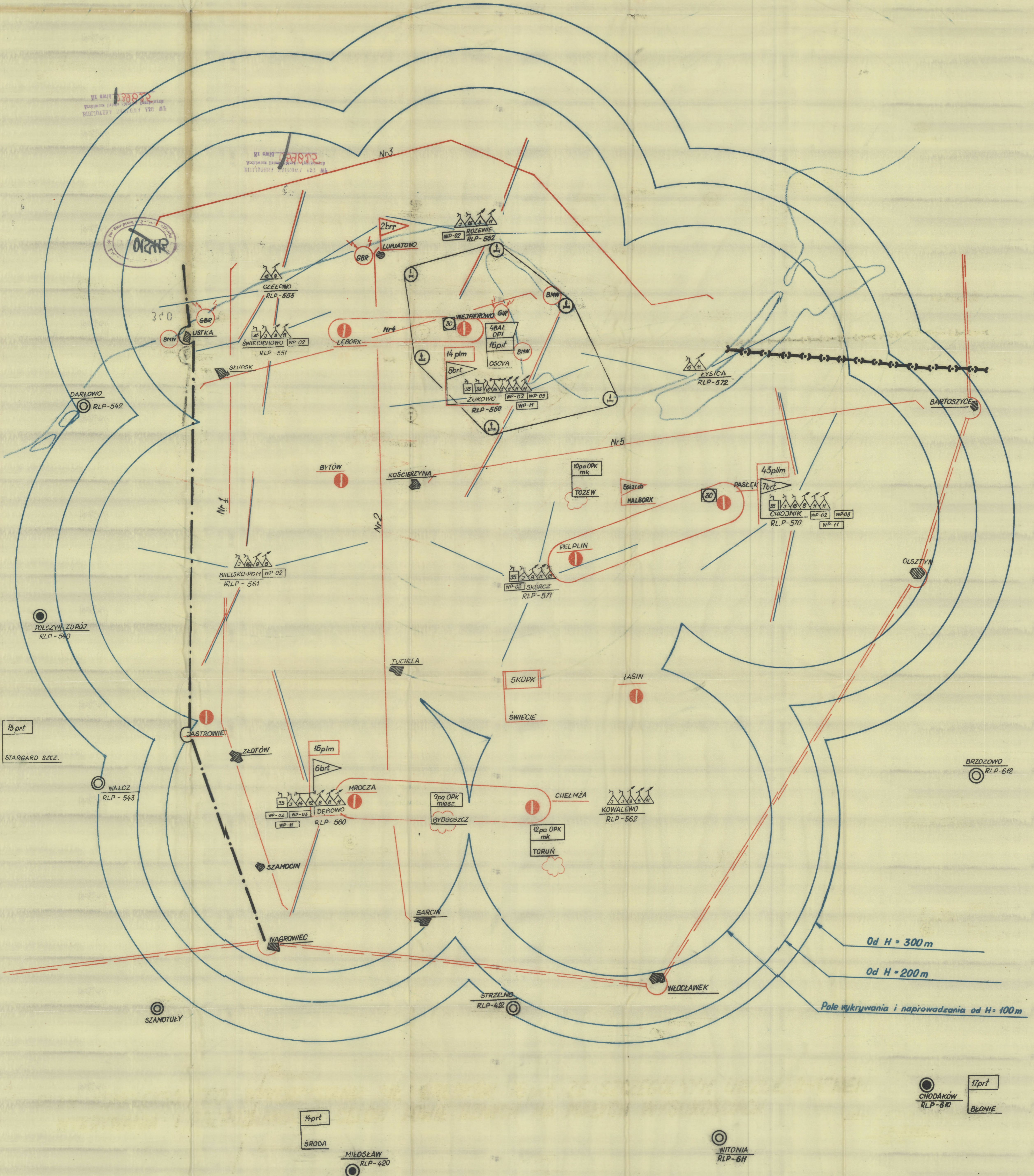
N-32-XXXV

PLAN KOMPLEKSOWEGO WYKORZYSTANIA SIŁ I ŚRODKÓW 16prt ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM WYKRYWANIA I ROZPOZNAWANIA CELÓW POWIETRZNYCH NA MAŁYCH WYSOKOŚCIACH

Załącznik nr 3 do części pierwszej

TAJNE

Egz. nr. ....

LEGENDA

- praca na hasło „POTOK” (wyznaczone sektory odpowiedzialności z kier. północnego)
- praca na hasło „LAWINA” (wyznaczone sektory odpowiedzialności z kier. zachodniego)

Witonia w 360 egz
Egz nr 1-360 Komic Torwa AS6
Opas. O.N.
Druk AS6 nr z 62 (01642)mm
Rys. N.S. dn. 7.07. 1972